

Sygn. akt III Ca 1115/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2015r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Hupa - Dębska

Sędziowie: SO Leszek Dąbek (spr.)

SR (del.) Barbara Konińska

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2015r.

na rozprawie

sprawy z wniosku P. B. (B.)

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 7 kwietnia 2014r., sygn. akt I Ns 3062/13

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Barbara Konińska SSO Magdalena Hupa – Dębska SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 1115/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca P. B. żądał ustanowienia służebności przesyłu na należącej do niego nieruchomości położonej w P. gm. T. stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) o urządzonej księdze wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gliwicach pod numerem KW (...) na rzecz przedsiębiorcy (...) Spółki Akcyjnej w K. o treści sprecyzowanej w żądaniu, za wynagrodzeniem w kwocie 36.572,92 zł oraz zwrotu kosztów postępowania.

Uzasadniając żądanie twierdził, że jest właścicielem nieruchomości, na której posadowione są należące do uczestniczki postępowania urządzenia służące

do przesyłu energii elektrycznej stanowiące linię elektroenergetyczną średniego napięcia (20 kV) wraz z jedynym słupem.

Uczestniczka postępowania (...) Spółka Akcyjna w K. wnosila o oddalenie wniosku oraz zasądzenie na jej rzecz od wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania.

Podniosła zarzut zasiedzenia służebności gruntowej w swej treści odpowiadającej służebności przesyłu obciążającej nieruchomość wnioskodawcy.

Sąd Rejonowy w Gliwicach w postanowieniu z dnia 7 04 2014r. oddalił wniosek oraz ustalił, że zainteresowani ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia dokonał oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego i stwierdził, że uczestniczka postępowania posiada skuteczne prawo do władania nieruchomością wnioskodawcy w celu korzystania

z posadowionych na niej urządzeń przesyłowych w postaci służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu i z tej przyczyny uznał wniosek

za bezzasadny. O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżył **wnioskodawca P. B.**, który wniósł o jego zmianę poprzez uwzględnienie wniosku oraz zasądzenie na jego rzecz od uczestniczki kosztów postępowania za obie instancje bądź o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Ponadto skarżący wniósł o uchylenie bądź zmianę, na podstawie art. 380 k.p.c., postanowienia Sądu pierwszej instancji w przedmiocie oddalenia na rozprawie

w dniu 7 04 2014r. wniosków dowodowych wnioskodawcy.

Zarzucała, że przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia naruszono prawo procesowe i prawo materialne, regulacje:

- art. 233 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i wydanie orzeczenia z pominięciem wszechstronnego rozważenie zebranego materiału dowodowego oraz przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów,

- art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez nieustosunkowanie się w treści uzasadnienia wyroku do wszystkich podniesionych przez wnioskodawcę zarzutów i dowodów,

- art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że do posadowienia urządzeń przesyłowych doszło w drodze „dominium” Państwa w sytuacji, gdy okoliczność ta, odnośnie sytuacji faktycznej jaka miała miejsce w niniejszej sprawie, nie była w ogóle przedmiotem badania w toku postępowania,

- art. 278 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez uznanie, że doszło do zasiedzenia służebności w sytuacji, gdy Sąd nie czynił żadnych ustaleń w przedmiocie treści służebności, gdy nie było to przedmiotem zgodnych oświadczeń stron, jak też wobec braku wiedzy specjalnej i niezajęcia stanowiska co do stref eksploatacyjnych,

- art. 247 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie

i oparcie ustaleń stanu faktycznego na zeznaniach świadka T. K. i samego wnioskodawcy, podczas gdy okoliczności, na które zeznawał i ustalenia czynione w tym zakresie winny być ustalone dokumentami,

- art. 244 k.p.c. i 245 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że w oparciu o zeznania świadka można czynić ustalenia co do przebiegu linii przez okres biegu terminu zasiedzenia, podczas gdy przebieg tych linii winien być ustalony poprzez dokumenty;

- art. 305¹ k.c. i art. 305² k.c. oraz art. 285 k.c.,

- art. 6 k.c. w szczególności poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że uczestniczka postępowania wykazała, że przez cały okres, począwszy od daty wybudowania urządzenia przesyłowe posadowione na nieruchomości wnioskodawcy przebiegały w terenie tak samo jak przebiegają obecnie

i uczestniczka korzystała z nich w tożsamym zakresie,

- art. 172 k.c. w zw. z art. 292 k.c.,

- art. 6 k.c., art. 176 § 1 k.c. w zw. z art. 2 ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 29 09 1990r. o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. nr 79, poz. 464),

- art. 6 k.c. w zw. z art. 348 k.c., art. 352 k.c., 245¹ k.c.

(...) *Spółka Akcyjna w K.* wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jej rzecz od wnio-skodawcy zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował roszczenie wnioskodawcy, przyjmując, że ono źródło w regulacji art. 305² § 1 k.c. a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia mają podstawę w informacjach zawartych we wskazanych w uzasadnieniu orzeczenia wiarygodnych źródłach dowodowych.

W szczególności Sąd Rejonowy - w materiale sprawy - w sposób prawidłowy ustalił, że napowietrzna linia energetyczna co najmniej od 1962r. przebiega w identyczny sposób przez nieruchomość wnioskodawcy i od tego czasu posadowione na nieruchomości słupy usytuowane są niezmiennie w tym samym miejscu.

Zawarta w art. 233 § 1 k.p.c. regulacja prawna statuuje zasadę swobodnej oceny dowodów, która pozostawia sądowi swobodę wyboru określonych środków dowodowych oraz sposobu ich przeprowadzenia i dlatego wbrew bowiem temu

co zarzuca apelacja dla poczynienia tych ustaleń nie było konieczne przeprowadzenie dowodu z dokumentów.

Ustalenie te mają oparcie nie tylko – jak zarzuca apelacja - w infor-macjach zawartych w zeznaniach świadka T. K. (k-124),

ale również z korelującymi z nimi informacjach zawartych w zeznaniach samego wnioskodawcy, który pomimo tego, że początkowo zeznał, że przy postawiony

na nieruchomości słup betonowy mógł zostać przesunięty do granicy działki,

to później jednoznacznie zeznała, że został on posadowiony na tym samym miejscu co istniejący wcześniej słup drewniany (k- 124).

Przy poczynieniu tych ustaleń nie naruszono zatem wskazanej powyżej regulacji prawnej i podniesione w tej kwestii zarzuty apelacji są bezzasadne.

Przywołany w apelacji dowód z opinii biegłego, a właściwie dowody

z opinii biegłych, zostały zaoferowany Sądowi na okoliczność wyznaczenia przebiegu po nieruchomości ustanowionej służebności oraz okoliczności determinujące wysokość dochodzonego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu.

W sytuacji bezzasadności wniosku - co do zasady - ich przeprowadzenie było zatem zbędne (nie dotyczyły one faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, art. 227 k.p.c.), wobec czego Sąd Rejonowy oddalając te wnioski

nie naruszył prawa procesowego.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Uczestniczka postępowania podniosła w toku postępowania formalny zarzut nabycia w drodze zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu, którego uwzględnienie stosownie do regulacji art. 305² § 2 k.p.c. czyni wniosek bezzasadnym (ustanowienie służebności przesyłu nie jest konieczne dla właściwego korzystania przez uczestniczkę postępowania

z posadowionych na nieruchomości wnioskodawcy urządzeń przesyłowych).

W postanowieniu z dnia 22 05 2013r. Sąd Najwyższy między innymi przesądził, że przed wejściem w życie regulacji art. 305¹ - 305⁴ k.c. było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu ((...), OSNC 2013/12/139), przez co w świetle tego poglądu dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego - w swym zasadniczym zarysie - jest prawidłowa

i Sąd odwoławczy przyjmuje ją własną (orzec. SN z dn. 26 04 1935r. C III 473/34, Zb. U.z 1935r. poz. 496).

Napowietrzna linia średniego napięcia została posadowiona na nieruchomości wnioskodawcy przed wybuchem drugiej wojny światowej i w swym obecnym kształcie istnieje ona co najmniej od 1962r.

Dlatego zarówno w świetle obowiązującego wówczas Dekretu z dnia 11 października 1946r. - Prawo rzeczowe (Dz.U. Nr 57, poz. 319, z późniejszymi zmianami), jak obowiązującego obecnie Kodeksu cywilnego od tego roku na nieruchomości wnioskodawcy powstał stan prowadzący do zasiedzenia powyższej służebności i tym samym rozpoczął biec przewidziany w art. 184 Prawa rzeczowego i a następnie w art. 172 k.c. w związku z art. 292 zd. 2 k.c. i art. 352 k.c. termin jej zasiedzenia, którego długość prawodawca uzależnił od istnienia dobrej lub złej wiary posiadacza służebności (pod rządami Prawa rzeczowego wynosił on odpowiednio 20 i 30 lat, a w ówczesnym brzmieniu Kodeksu cywilnego odpowiednio 10 i 20 lat).

Obowiązująca w chwili powstania tego stanu na nieruchomości wnioskodawcy regulacja art. 5 § 1 ustawy z dnia 18 07 1950r. - Przepisy ogólne prawa cywilnego (Dz.U. 1950r. nr 34, poz. 311) statuowała domniemanie dobrej wiary posiadacza służebności gruntowej i zdejmując z niego ciężar dowodu jej istnienia a dowód przeciwny obciąża podmiot który domniemanie to kwestionuje (art. 5 § 2 tej ustawy).

Skarżący w toku postępowania skutecznie nie wzruszył tego domniemania.

W materiale sprawy przyjąć zatem należy, iż Skarb Państwa w chwili rozpoczęcia biegu powyższego terminu był w dobrej wierze, przez co stosownie do wskazanej powyżej regulacji prawnej termin zasiedzenia przedmiotowej służebności wynosił 10 lat.

Był on krótszy od terminu przewidzianego w Prawie rzeczowym (20 lat), stąd zgodnie z regulacją art. XLI § 2 w związku z art. I ustawy z dnia 23 04 1964r. - Przepisy wprowadzające kodeks cywilny (Dz.U. 1964r. nr 16, poz. 94) termin zasiedzenia wskazanej powyżej służebności rozpoczął biec z dniem 1 01 1964r.

W toku postępowania nie wykazano, żeby doszło do jego przerwania

w sposób określony w art. 123 § 1 k.c. w związku z art. 175 k.c., wobec czego upłynął on z dniem 1 01 1974r. (przy przyjęciu złej wiary z dniem 1 01 1984r.)

i Skarb Państwa nabył na nieruchomości wnioskodawcy wskazaną powyżej służebność gruntową.

Nastąpiło w to czasie kiedy linią energetyczną władało Przedsiębiorstwo Państwowe Zakłady (...), co z mocy odpowiednio zastosowanej regulacji art. 341 zd. 1 k.c. rodzi domniemanie prawne, że przynależne Skarbowi Państwa prawo własności tej linii energetycznej zostało przekazane temu Przedsiębiorstwu (w przypadku uznania, że regulacja ta nie ma zastosowania będzie miało zastosowanie domniemanie faktyczne przewidziane w art. 231 k.p.c., gdyż z bezspornego faktu władania przez

to Przedsiębiorstwo linią energetyczną wynika logiczny wniosek, że prawo jej własności zostało mu formalnie przekazane przez Skarb Państwa), a w konsekwencji tego przekazano mu również powstające później i nabyte przez Skarb Państwa prawa cywilne funkcjonalnie związane z tym prawem, w tym także nabytą przez Skarb Państwa przedmiotową służebność.

Dlatego przyjęć należy, iż z chwilą nabycia przez Skarb Państwa przedmiotowej służebności prawo to weszło w skład mienia ogólnonarodowego zarządzanego przez Przedsiębiorstwo Państwowe Zakłady (...).

Służebność ta była następnie przedmiotem sukcesji przedsiębiorstw państwowych i z dniem 12 07 1993r. weszła w skład majątku powstałej w dniu 12 07 1993r. (...) Spółki Akcyjnej

w G., a następnie aportem została wniesiona do majątku (...) Spółki Akcyjnej w G., żeby ostatecznie w wyniku kolejnych przekształceń wejść w skład majątku obecnej uczestniczki postępowania.

W wyniku tego uczestniczka postępowania posiada skuteczne względem skarżącego prawo do władania jego nieruchomością w celu korzystania z posiadanych na niej urządzeń przesyłowych, stąd też ustanowienie przedmiotowej służebności przesyłu nie jest konieczne do korzystania z nich w rozumieniu regulacji art. 305² § 1 k.c.

Czyni to wniosek skarżącego bezzasadnym, co znalazło prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym postanowieniu, przez co jego apelacja jest nieuzasadniona.

Reasumując, zaskarżone postanowienie jest prawidłowe i dlatego apelację wnioskodawcy jako bezzasadną oddalono na mocy regulacji art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację art. 520 § 3 k.p.c., biorąc pod uwagę, że w niniejszej sprawie interesy wnioskodawcy i uczestniczki postępowania były sprzeczne oraz uwzględniając, że skarżący w całości przegrał w postępowaniu odwoławczym i powinien zwrócić uczestniczce postępowania poniesione przez nią w tym postępowaniu koszty zastępstwa prawnego.

SSR (del.) Barbara Konińska SSO Magdalena Hupa – Dębska SSO Leszek Dąbek